www.svoboda-news.com

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНІЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XL. Ч. 65. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 19 березня 1932. VOL. XL. No. 65. Jersey City, N. J., Saturday, March 19, 1932. THREE CENTS.

ГОСТРА ДЕБАТА В СЕНАТІ ЗПРИВОДУ ВОЄННИХ ДОВГІВ

ВАШИНҐТОН. — Сенатор Робинсон, демократ з Аркензо, прочитав у сенаті часописний артикул, в якім пишеться, що бувший секретар скарбу Мелон, як обійме уряд амбасадора в Лондоні, зачне пертрактації щодо управильнення сплати воєнного довгу Англії до Америки. Хоч сенатор Рід заявив від імени президента Гувера, що цей артикул розходиться цілковито з правдою, прийшло до нової гострої дебати на тему сплати воєнних довгів Америці. Казали, щоби Мелон більше турбувався положенням американських податковців, ніж тим, чи Англія має з чого сплачувати довги.

РЕНІ СМИТ ВІДІХАВ ДО АНГЛІЇ.

НЬЮ ЙОРК. — Бувший британійський посол, Рені Смит, котрий обіздив деякі американські міста і відчитами і мав теж відчити між американськими Українцями, відіхав назад до Лондону. Відїжджаючи, заявив, що думає літом відвідати українські землі в Европі, а під осінь приїхати знову до Злучених Держав і поділитися своїми вражіннями з тутешніми Українцями.

ЗАОЩАДЯТЬ $50,000,000 НА ЗНИЖЦІ ПЛАТЕНЬ.

ВАШИНҐТОН. — Величезний міліярдовий дефіцит державної каси змушує конґрес до зниження платень федеральних урядовців від 10 до 20%. Це заощадить державі річно яких $50,000,000.

ВИСУВАЮТЬ КУЛИДЖА НА ГОЛОВНОГО ПРОМОВЦЯ.

ВАШИНҐТОН. — Республиканські лідери хочуть просити бувшого президента Кулиджа, щоби він виголосив вступну промову на республиканській конвенції й начеркнув у ній найважніші точки виборчої кампанії. Рахуються з тим, що Кулидж зможе своєю повагою прикувати увагу делеґатів та загріти їх до більшої активности. Кажуть, що сам Гувер буде просити свого попередника, щоби згодився перебрати ту функцію.

МОКРІ ЗДОБУЛИ ВПЛИВОВОГО СОЮЗНИКА.

ВАШИНҐТОН. — Увага вашинґтонських політичних діячів знернена хвилево тільки на одну справу, а саме на те, що ґовернор Джордж Гвайт з Огайо, завзятий сухий, заявився за потребу переведення референдума в справі прогибіції. Цю заяву вважають великим ударом для сухих.

ЛИНДБЕРҐ ДАЛІ ШУКАЄ.

ҐОПВЕЛ (Нью Джерзи). — Пошукування викраденої Лидберґам дня 1-го березня дитини не поступили на ділі ні трохи. Тепер знають про долю дитини не більше як першого дня по викраденню. Та сам Линдберґ вірить, що дитина жива й здорова. Одначе не знають, звідки береться у нього та віра.

РЕПУБЛИКАНЦІ ЗА МОКРУ ПЛЯТФОРМУ.

ВАШИНҐТОН. — В республиканських провідних колах чимраз більше схиляються до думки, що треба вложити у виборчу платформу вимогу переведення референдума щодо прогибіції й тим усунути справу прогибіції з виборчої пропаганди.

АЙРИШАМ НЕ ВДАЛАСЯ ПАРАДА.

НЬЮ ЙОРК. — Зливний дощ перешкодив Айришам (Ірляндцям) відбути кількадесятьтисячну параду, до якої пороблені були великі приготування. Параду відложено до суботи. Мейор Вокер заявив, що це він мав вести параду, а що загально відоме, що він спізняється, то тим разом Бог відложив параду на 48 годин.

Параду влаштовує „Ешпент Ордер оф Гіберніенс", котрий від 1851 р. піддержував з Америки кождо прояву боротьби Ірляндії за самостійність.

ДЕ ВАЛЄРА ВЗИВАЄ ДО ОБЄДНАННЯ.

НЬЮ ЙОРК.—Бувший революціонер і вигнанець з рідного краю, а тепер президент Екзекутивної Ради Вільної Ірляндії, Імон де Валєра, говорив радіом до Ірляндців у краю і за морем, взиваючи їх занехати міжусобиці й мати перед собою тільки Ірляндію, дбаючи про те, щоб Ірляндія була для Ірляндців.

НАЗИВАЄ ПАРАДУ ПОЛІТИКОЮ.

НЬЮ ЙОРК. — А. М. Соліван, секретар „Екс-ченджа Клоб"-у, назвав параду в честь св. Патрикія політичною махінацією, себто „американською експльоатацією сентименту Айришів".

ВИКРИЛИ РУРИ ВІД ПИВА.

ЛЕНКЕСТЕР. — При контролі каналових миських проводів відкрили рури, якими перепускали бутлеґери пиво. Та кажуть, що з них не було великого пожитку, бо пиво в тих рурах дуже огрівалося.

НЕМА ТО ЯК ТЮРМИ В ГОНОЛЮЛЮ.

ГОНОЛЮЛЮ. — Комісія, яка провірювала тюремні відносини, подає, що вязні могли собі виходити, коли хотіли, і спати в приватних домах. А споживчі артикули, які були для них призначені, забирали родини тюремних урядовців.

ТРИСТА ЛІТ НАРОДЖЕННЯ ВЕЛИКОГО ГЕТЬМАНА УКРАЇНИ ІВАНА МАЗЕПИ

20 березня 1632 року. — 20 березня 1932 року.

Гетьман Іван Мазепа
(з портрету О. Курнацса).

„ДУМА ПАНА ГЕТМАНА МАЗЕПИ, В КОТОРОЙ ЗНАЧНОЄ ПРОТИВ ДЕРЖАВИ ВЕЛИКОГО ҐОСУДАРЯ ЗГОТУЄТЬСЯ ПРОТИВЛЕНІЄ".

З такими словами подав у свому доносі на гетьмана Мазепу московському цареви Петрови Василь Кочубей отсю думу:

Всі покою щиро прагнуть,
Але не в єден ґуж тягнуть;
Той направо, той наліво,
А все, браття, тото диво.
Немаж любви, немаж згоди
От Жовтої взявши Води;
През незгоду всі пропали,
Самі себе завоєвали.
Ей, братиця, пора знати,
Що не всім нам панувати;
Не всім дано всеє знати
І річами керувати.
На корабель поглядімо,
І як много полічімо
Люду, однак сам керует
Стерник і сам управует.
Пчілка бідна матку має
І оної послухает.
Жалься, Боже, Україні,
Що не вкупі має сини!
Єден живе із погани,
Кличет: „Сюда, отамани!
Ідім матку ратувати,
Не даймо ей погибати!"
Другий Ляхом за грош служить,
Ню Вкраїні і той тужить:
„Мати моя старенькая,
Чом ти вельми слабенькая?
Розно тебе розшарпали,
Ґди аж по Дніпр Туркам дали;
Все то фортель, щоб слабіла
І аж вконець сил не міла!"

Третій Москві юж голдует
І ей вірно услугует,
Той на матку нарікает
І недолю прокльнает:
„Ліпше було не родити,
Ніж у таких бідах жити!
От всіх сторон ворогують,
Огнем, мечем руйнують;
От всіх немаж зичливости
Ані слушної учтивости;
Муживками називають,
А подданством дорікають:
Чом ти братов не учила,
Чом од себе їх пустила?"
Ліпше було пробувати,
Вкупі лихо одбувати.
Я сам бідний не здолаю,
Хіба тільки заволаю:
„Гей, панове енерали,
Чому єсте так оспалі?
І ви, панство полковники,
Без жадної політики,
Озміться всі за руки,
Не допустіть ґоркой муки
Матці своєй больш терпіти!
Нуте врагов, нуте бити!
Самопали набувайте,
Острих сабель добувайте,
А за віру хоч умріте
І вольностей бороніте!
Нехай вічна буде слава
Же през саблі маєм права!"

УЧЕНИК З РЕВОЛЬВЕРОМ.

В місточку Енереш (Угорщина) розділи ученикам евангелицької гімназії піврічні свідоцтва. 17-літній ученик І. Дадей негодував з лихих нот на свому свідоцтві й вдарив учителя по лиці. Вчитель утік до конференційної салі, ученик побіг за ним. Ученик добув з кишені револьвер і погрожав ним професорам. Учителькі похопилися під столом, професори втекли з кімнати на вулицю. Щойно опісля виявилося, що ученик покористувався револьвером - забавкою свого найменшого брата.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ТАЇНА БОЛЬШЕВИЦЬКИХ ВИНАХОДІВ.

Двацять три службовики московського патентового бюра стоять перед судом за зду оцінку надісланих винаходів. На основі радянських правильників ніякий винахід не може бути витвором одного мужа, але „колєктівним єдіновом народної волі". Обовязком кожного, хочби й неграмотного громадянина є праця над використанням технічних здобутків і намагання робити винаходи. Патентові бюра мусять ті „винаходи" розглядати, перероблювати та приготовляти їх до практичного вихіснування. На вдиво-вижу державне патентове бюро розглядало винаходи з саботажним підходом: із 8,000 начерків, надісланих у 1923 р., бюро використало лише 48... Це причина процесу службовиків патентового бюра. Влада хоче довідатися, що сталося з 7,952 винаходами, самособою — небуденними... Всетаки можна сумніватися, чи впливи радянської влади на культуру та творчість винахідників аж такі великі, щоби в одному році було 8,000 винаходів; здається, осуд службовиків патентового бюра був правильний з 8,000 — 48...

ЖИВІ КОНІ ПО ДОЛЯРОВІ.

На недавній ліцитаційній випродажі коней у Брос, Алта., попродано коні по долярові за штуку. Значить, іде до лішого; добрбут за вуглом.

В МАНДЖУРІЇ ШИРИТЬСЯ ПОВСТАННЯ ПРОТИ „НЕЗАЛЕЖНОСТИ"

ПОВСТАНЦІ НАСТУПАЮТЬ НА МУКДЕН. КАЖУТЬ, ЩО СПАЛЯТЬ ЖИВЦЕМ БУВШОГО КИТАЙСЬКОГО ІМПЕРАТОРА.

ШАНҐТАЙ (Китай). — З Манджурії приходять відомости, що там поширюється повстання проти „незалежности" Манджурії та проти японської окупації. В ріжних сторонах Манджурії повстанці захопили в свої руки деякі міста. Сто тисяч повстанців наступають на Мукден з трох сторін. Невелика японська залога в Мукдені приготовилася до оборони міста.

Найбільший гнів повстанців спрямований проти военного міністра манджурського уряду, відомого генерала Ма, що найдовше боровся проти Японців. Повстанці кажуть, що він продався Японцям за 25 тисяч долярів. Повстанці нахвалюються живцем спалити бувшого китайського імператора, який тепер заходами Японії став диктатором Манджурії. Китайська націоналістична організація в Мукдені заявляє, що всі 30,000,000 Китайців, мешканців Манджурії, не хочуть відокремлення Манджурії від Китаю.

ОБИДВА ОДНАКОВІ.

ТОКІО (Японія). — Заступник російського комісаря справ закордонних, Карахан, мав довшу розмову з японським послом у Москві, Кокі Гіротою. Карахан питався посла про японську політику в Манджурії, де Японці тримають свою армію та підтримують сепаратистичний манджурський уряд.

На це Гірота відповів, що Японці в Манджурії поступають таксамо, як поступають Росіяни в зовнішній Монголії, де радянські емісари розпоряджаються, як вони того хочуть. Японія ніколи не вимагала пояснення від Росії в справі її поведінки в Монголії, а тому сподівається, що й Росія буде таксамо ставитися до японської політики в Манджурії.

Карахан старався заперечити, що поведінка Росії в Монголії є такоюсамою, як поведінка Японії в Манджурії. Але Гірота ухилився від дальшої дискусії, заявляючи, що Японія докладно не студіювала російської поведінки в Монголії.

ПЕРЕШКОДИЛИ ПОВСТАННЮ ГІТЛЄРІВЦІВ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Пруська поліція несподівано перевела ревізію в усіх штабах гітлєрівської організації. Підчас ревізії захоплено багато документів та зброї, що свідчить про підготовку гітлєрівцями повстання проти уряду. Таке повстання було пляноване на випадок, коли Гітлєра не виберуть на уряд президента держави. Тоді націоналісти думали силою зробити державний переворот і завести фашистівську диктатуру в Німеччині.

Поліція каже, що вона викрила пляни мобілізації 500,000 гітлєрівської армії. Гітлєр заявляє, що його організація готовилася до боротьби з большевиками, які плянують повстання.

НЕМА РОБОТИ ДЛЯ ЕМІҐРАНТІВ У РОСІЮ.

МОСКВА (СССР). — Начальник новозорганізованого еміґраційного бюра, Бородін, уже видав обіжник про регуляцію призначення на роботи чужинецьких робітників. Від тепер у Росії зможуть дістати працю лише ті чужинецькі робітники, які прийдуть туди спеціяльно законтрактованими для певних робіт.

Ніякий робітник з туристично-емігрантською візою не зможе дістати праці й буде змушений, по упливі терміну візи, виїхати геть з Росії. Туристичним радянським бюрам за кордоном уже наказано видавати туристичні візи лише тим, хто викажеться, що не буде шукати праці в Росії.

ПРИГОТОВЛЯЮТЬ АЛЬКОГОЛЬ ДЛЯ НАСЕЛЕННЯ.

ГЕЛЬСІНҐФОРС (Фінляндія). — Наближається 5 квітня, на коли призначено фактичне знесення прогибіції в Фінляндії й перший день продажі алькогольних виробів під контролею держави. Уряд замовив у ріжних горальнях 850,000 фляшок алькогольних виробів ріжної якости для вжитку населення.

Алькогольні напитки будуть не лише вироблятися в Фінляндії, але й доставлятимуть їх до неї з ріжних держав. Одна Естонія, що 12 років була головним доставцем алькоголю для фінляндських бутлеґерів, тепер одержала замовлення на 600,000 фляшок алькоголю. Власники готелів і ресторанів бояться, що уряд відразу не зможе доставити алькоголю в такій скількости, якої населення вимагатиме.

КРІВАВИЙ ДЕНЬ СВЯТОГО ПАТРИКА.

БЕЛФАСТ (Ірляндія). — Підчас святкування дня святого Патрика в північній Ірляндії прийшло до кріваво сутички між двома ворогуючими з собою ірляндськими групами. Підчас револьверової стрілянини поранено дві особи.

В інших містах Ірляндії святкування пройшло без сутичок і визначалося своєю помпезністю.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy

One year	$ 7.00
Six months	$ 3.75
Three months	$ 2.00

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.

На рік	$ 7.00
На пів року	$ 3.75
На три місяці	$ 2.00

Foreign and Jersey City Rates:

One year	$10.00
Six months	$ 5.00
Three months	$ 2.75

В Джерзи Сіті і Заграницею:

На рік	$10.00
На пів року	$ 5.00
На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. „Свобода": Montgomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДУХ МАЗЕПИ

Постать гетьмана Івана Мазепи, це надзвичайне явище в нашій історії. І хоч її досі як слід не розслідчено, то вона вже захопила своєю романтичністю найбільших світових письменників, а своєю політичною діяльністю довела до цього, що імя Мазепи стало в наших гнобителів найбільшим прокляттям. Знову дух Мазепи був сотками літ по смерти гетьмана найбільшим острахом Москви, яка добачувала його в найменший прояві не то політичного, але навіть і культурного відродження нашого народу.

На Мазепу не треба глядіти очима наших нових, демократичних часів, коли з найбіднішої верстви народу можуть свобідно виходити кадри передових людей. В часі Мазепи рекрутувались от провідники у війську, державній адміністрації й у церкві з шляхотських родів. І тому Мазепа бажав також опертися на створений ним українській аристократії, яку він уявляв собі клясою, вихованою у високих школах і заправленою до служби рідному краєви.

Можна припускати, що коли би Мазепа був покладався більше на простий нарід і коли би цей нарід був відчував, що як Хмельницький визволив нарід зпід польських панів, так Мазепа береться визволяти Україну зпід Москви, то тоді й війна з Москвою була би випала інакше.

Та вистарчить прочитати тільки ту одну картину з історії України, яка звязана тісно з особою Мазепи, щоби пізнати велику трагедію нашого народа, яку так глибоко відчував тек гетьман Мазепа. Скільки то крови тоді пролялося, скільки міст вирізали московські наїзники, а також і Ляхи, яким допомагали в тій катівській роботі дуже часто самі наші люди. Скільки то було тоді обвинувачень на наших провідників, а між ними на самого гетьмана, висиланих до московського царя, ката України. І чи це не трагічна картина, коли сам гетьман мусів держати біля себе наємників, жовнірів-чужинців, бо вірив, що вони його вірніше охоронять ніж свої!

Пише Мазепа, що „через негоду ми пропали, бо самі себе звоювали". Але й те нещастя не зломило його духа. До самої смерти він змагав до визволення України, а, померши, залишив нам свого незломного духа, який наказує свої права боротьбою добувати, кличучи до нас:

„Нехай вічна буде слава,
Же през саблі маєм права".

ПАМЯТИ ВЕЛИКОГО ГЕТЬМАНА ІВАНА МАЗЕПИ

(Родився 20. березня 1632 року, умер 22. серпня 1709 року).

—o—

Історик Тимко Падура в своїх нарисах з історії України пише про гетьмана Івана Мазепу: „Гетьман війск запоріжських козаків, Іван Мазепа, народився 20. березня 1632 р. в місті Білій Церкві на Київщині (на Україні), вчився в єзуїтів у Полоцьку коштом князя Дмитра Вишневецького, білоцерківського старости; київський єпископ Лещинський поручив його Янови Казімірови й разом із Мартином Концьким вислано його до Голяндії удосконалюватися в артилерійському ділі. Будучи джурою при королі-по повороті до краю, мав прикру пригоду з Яном Хризостомом Пасковим".

Отак починається життепис того Великого Гетьмана України, якого імя відоме всьому цивілізованому світови яке для одних було провідною зорею до великих дід і змагань, а для других страхіттям і проклоном. Імя великого гетьмана оспівване великим англійським письменником Байроном та іншими письменниками різних народів. Не проминув його й великий російський поет Пушкин, щоб не розправитися по московському з памятю „гетмана злодея".

Від 25. липня 1687 року Іван Мазепа був гетьманом Лівобережної України, а 1704 року обняв владу й над Правобережною Україною разом з містом Київом. Гетьманування Мазепи фактично скінчилося після полтавського бою 27. червня 1709 року, коли українські і шведські війська потерпіли поразку в бою з військами московського царя Петра Першого. Мазепа був найосвіченішим та найрозумнішим політиком зі всіх українських гетьманів. Часи його гетьманування припали тоді, коли Росією правив московський цар Петро, який реформував усю Росію та залізною рукою правив нею. Отой цар Петро рішив прибрати також до рук і Україну, знищивши її автономію. В тій ціли він почав управоважувати на Україну все більше московських емісарів та розставляти московські залоги на Україні. Утинаючи політичні права України, Петро разом з тим вів шалений наступ проти української економічної незалежности, поклавши основи дальшої кольоніяльної політики Московщини супроти України.

Московська влада пускалася на різні хитрощі, підкупи, брехні, інтриги й т. п., щоб викликати на Україні заворушення, незадоволення старшинами, автономним урядом України та самим гетьманом. Москва змушувала Мазепу посилати козацькі війська на різні війни, які тоді цар Петро провадив, посилати українських козаків та поспільство на різні важні фортифікаційні роботи поза межами України й т. д. Це викликало незадоволення в народі й багатьом здавалося, що приходить кінець автономії України, що приходить кінець відрубности України від Москви, а гетьман цьому сприяє, бо дуже сприятелювався з царем Петром.

З того нароставло незадоволення з самої особи гетьмана, що привело до бунтів проти нього, між якими найзамітніше було повстання Петрика. Мазепі доводилося ці бунти вгамовувати залізною рукою, а це ще більше обурювало проти нього українських людей. З другої сторони, Мазепа бачив, що без своєї власної аристократії, без власної української правлячої аристократичної верстви годі утримати навіть автономію України. Не було кому правити державою українською, бо не вистарчало на те підготованих належно людей. Козацька старшина бідніла й не плекала з роду в рід традицій верстви, що все себе підготовляє до державної служби, до державної праці; вона навіть не була такою верствою, щоб могла бити свої власні вигради від незалежности української держави.

В ті часи загального суспільного життя годі було собі уявити державу, що в теперішніх часах зветься демократичною, що опирається на народ як такий, що опирається на верству інтелігенції, яка виходить з нетрів народніх. Знову народні маси в старанню гетьмана Мазепи створити свою українську аристократію вбачали нехтування інтересів народніх, а демократичне по своїй психології й організації козацтво також було незадоволене з гетьмана і не довіряло йому. Ось у цьому недовірю до Мазепи була найбільша трагедія всієї діяльности Мазепи і його особистого життя. Отсе недовіря привело до того, що в часі, коли важилася доля українського державного буття під Полтавою, з Мазепою пішли лише деякі козацькі реєстрові полки та частина Запорозьких Козаків на чолі зі своїм кошовим атаманом, Костем Гордієнком.

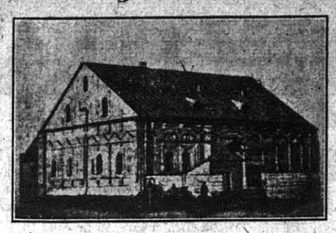

Будинок Мазепи в Чернигові.

Мазепа добре розумів, до чого Москва стремить, але він також бачив нецілотовність України до розриву з нею й до боротьби, особливо в часи, коли всю російську державу стискав у своїх руках такий енергійний і рішучий деспот, як Петро Перший. Мазепа був визначним політиком і дипльоматом з широкою європейською освітою. Він уважав конче потрібним до часу ладити з царем Петром і навіть дружити з ним. Своєю тактикою Мазепа приспав чуйність царя, який не вірив доносам на гетьмана навіть таких авторітетних осіб, як генеральний суддя Кочубей. Стараючись не стратити довіря в московського царя й підносячи авторитет гетьманської влади на Україні, Мазепа хотів знайти собі союзників серед чужих держав. Найбільше надавався на союзника молодий шведський король Карло XII, який провадив війну з Росією й нераз уже розбив царські війська. Мазепа ввійшов у таємні зносини з Карлом і заключив з ним умову, якою була гарантована Україні державна незалежність на чолі з її гетьманом.

Мазепа старався, щоб Карло XII. зі своїм військом не йшов на Україну, а навпаки, наступав проти Москви. Гетьман сподівався, що тоді московський цар заверне свої залоги з України, щоб ратувати Московщину. Колиб це було сталося, то тоді Мазепі та його прихильникам лекше булоб підготовити всю Україну до розриву з Москвою й лекше булоб вести війну з московським військом. Та Карло XII. не послухав порад старого гетьмана й вирушив на Україну. Це притягло величезну московську армію на Україну й не дало можливости українським самостійникам та державникам зорганізуватись остаточно до боротьби з Москвою. Мазепі довелося передчасно пристати з частиною свого війська до Карла XII. й тим викрити свої пляни перед Москвою, коли численні її залоги стояли в містах України, а комісарі розпоряджувалися по свому.

27. червня 1709 року обідані гетьмансько - королівські війська потерпіли тяжку поразку під Полтавою. Одною з причин поразки було те, що не всі війська Карла прибули на час до Полтави, а з гетьманом не пішли всі козацькі полки, на які він сподівався. Карлови XII. й Мазепі довелося тікати до Бесарабії, що тоді була під владою Туреччини. Там старий гетьман помер у Бендерах 22. серпня 1709 року.

Умер гетьман Мазепа, та не вмерла його ідея боротьби за українську державність, його ідея боротьби проти панування Москви на українських землях. По нім лишилося багато його наслідників мазепинців на чолі з емігрантом-гетьманом Пилипом Орликом, що був вибраний на гетьманство вільними голосами козаків, які лишилися вірні Мазепі та вратувалися від загибелі під Полтавою. Московський цар лютував. Він кровю залив Україну, в огні пожеж палив та нищив українське добро, а разом з тим розкривав перед українським народом огидне обличе страшної Москви. Гетьмана Мазепу російська церква викляла й це викляття тягнулося до самої останньої революції, а може ще й тепер на Московщині в церквах, у великий піст, можна почути оте огидне московське: „Мазепа анатема, анатема!"

За свого гетьманування Мазепа причинився до культурної розбудови України. Він організував ріжні школи від найнижчих до найвищих і все робив їх на зразок найліпших тоді існуючих європейських шкіл. Мазепа прикрашав українські міста гарними, модерними тоді будовами, чудовими церквами, заводив друкарні й старався поширити та піднести культурну українського народу. Більшу частину своїх гетьманських і державних доходів він витрачав на створення та піднесення української культури. І тепер майже в кождій закутині на Україні можна знайти памятники отсієї культурно-творчої діяльности Великого Гетьмана.

Сьогодня в день трохсотліття народження Мазепи, найбільшого українського державного мужа, схилім голови перед памятю Великого Гетьмана та почуймо себе шляхетними й гордими, що великє Мазепине діло не вмерло, а в наші часи воно почало так активно переводитися в життя. Будьмо горді з того, що дух великого Мазепи не вмер між нами, а ми є духовними його потомками й дітьми. Хай імя „Мазепинці" буде для нас не соромом, а гордістю, що в наших душах жиють ідеї Великого Гетьмана.

Даймо змогу „Рідній Школі" в Старому Краю наладнати широку постійну мережу станиць рідного національного виховання на українських землях.

—o—

Ювілейний рік 50-ліття „Рідної Школи" використаймо для закріплення дотеперішніх і досягнень. Даймо їй тверду основу на будуче півстоліття.

ПРИСЯГА МАЗЕПИ

Розмова зі звичайної робилася політичною. Всі розуміли, на що гетьман натякає, та в нікого не було відваги явно висловити свою думку... І стіни уха мають... Доки прислуга поралася біля стола, треба було числитися зі словами, котрі вилітали з уст птахами, а з гетьманського двора вибігали волами. Та ще якими, — безсарабськими! І на це не було ради.

Тому то гетьман і сказав крайчому: „Віддпустіть службу на спочинок і самі йдіть спати, бо всі ви нині втомилися. Ми тут самі будемо,собі якось давати раду; по козацькій. Молодші будуть старшим чарки наливати".

В дворі зробилося тихо. Войнаровський позачинював двері в сумежних від ідальні кімнатах.

„Маємо між собою Апостола, можемо робити тайну вечерю", — казав.

„Але Юди", — додав гетьман, — „сподіюсь, не буде поміж нами".

Присутні обкинули себе питливим поглядом. „Колиб і був", — сказав Кожухівський, — „то я не чекав би, аж він лізе й удавиться", а післав би його скорше там, де йому й слід, собаці".

„Говоріть, пане гетьмане, — просив Апостол, — „говоріть, що маєте на серці, тоді може й нам розвяжуться язики, бо і в нас багато на душі накипіло".

„Прескорбна есть душа моя", — почав гетьман, — „і боюся, дуже боюся, щоб і мені не довелось крізь сльози промовити колись: „вскую мя оставил еси, Господи!"

„Ми тебе не оставимо ніколи!" — відповіло на це кілька палких голосів.

„Побачимо!" — сказав гетьман і, вдивляючися своїми гарними, але пронизливими очима в очі своїх співсідників, питався: „Чи чули ви, що мені нині говорив світлішний?"*)

Питання, ніби обухом ударило їх по голові. Воно вже кілька годин висіло над ними.

„Чули, а тепер і радіб почути з ваших уст, ясновельможний пане гетьмане, що ви на це?"

„Що я на це? Ви ще питаєте? Невжеж не знаєте Мазепи? Я відповів: неможливо! Сказав, що на це ніколи не піду. За титул князя римської держави не продам я України, ані вас, мої товариші вірні. Не та те я стільки літ важкої праці для нашої матери рідної, отчизни дорогої, посвятив, щоб тепер, коли я вже може одною ногою над гробом моїм стою, за марний титул, за почести нікчемні її і вас зрадливо вати й продавати. Краще я буду славу свою гетьманську в другі, може молодші й сильніші, руки передам, а сам, як мати моя, у черці пострижуся, ніж на таке нікчемне й непристойне діло піду".

Всі, почувши це, лекше відітхнули, ніби їм камінь важкий скотився з грудей.

„Але треба вам знати, мої панове, що вони мені тую пісню нераз співають, спокою мені не дають, щоб я вас на чотири вітри порозганяв, щоб я, що кращих, їм у руки видав. І не допусти, Боже, щоби це колись проти моєї волі сталося. Ви знаєте, як у Москві та в Петербурзі наших людей витають, як їх там гостять..."

„А чогож вони хочуть від нас, ті Іроди проклятї?" — питався Апостол. — „Невжеж ми цареві московському без усякої противности, послушливим серцем, не служили, і невжеж ми своїм коштом далеких походів у Інфлянти, в Польщу, в Литву, в донські городи і в казанське царство не робили, невжеж цар на козацьких кістках своєї нової столиці не будує, болот не осушує, моря білим тілом українським не загачує? Гогож їм ще треба?"

„Чого?" — повторив гетьман і похитав головою. — „Багато дечого, багато! В нас багате, урожайна земля і сонце краще світить, ніж у них, і ріки в Чорне море течуть. Та ще які! Один Дніпро що варта! Ви чули, як цар казав, що він ті пороги до чорта порозбиває би, а чому? питаюся вас. Щоб його кораблі могли від Балтійського моря до Дарданелів і це геть дальше свобідно бути, як боком в уяик між усякоє добро, з усіх сторін світа до його зимної і бідної столиці привозити. Поки ми маємо хоч останки наших свобод, переяславських пактами запорученних, на які царі московські присягають, руку свою на евангеліє святе покладаючи і хрест святий цілуючи, йому не вигідно і навіть не досить безпечно це чинити. Так треба, бачите, не дуже то й помітно, звільна усю старшину гетьманську і козацьку викорінити, міські права й привілеї покасувати, скрізь воєвод ів та губернаторів своїх посадовити, а якщо народ не досить покірно схоче всі тягарі отсі і зневаги над собою терпіти, то і його за Волгу перегнати, а на нашу Україну своїх людей наслати, — ось чого вони хочуть, панове!"

„Ось чого вони хочуть", — притакнули старшини, похиляючи свої голови, що так нераз до хилилися звичайно.

„А що Мазепа", — говорив дальше гетьман, — „старий, заслужений і надто відомий у світі, та що його Господь милосерний якось не дуже то й поспішається до себе покликати, так треба його, того Мазепу, герцогством цісарським піддурити, в кирею горностаєву вдягнути, княжу корону на голову вложити, щоб він, як ягілька у вертепі, дав себе за шнурок тягнути, а про свій край, про свій народ рідний і про своїх старшин, товаришів вірних, навіть гадки в голові свій не мав і з серця своєго все те, як непотрібні марноші і недостойні його світлішій величности непристойности, геть далеко відкинув... Чого вони хочуть? — питаєтеся, панове?"

І голови старшинські ще нижче похилися до долу, але уста їх мовчали. Бачили небезпеку, та не знали, як її відсунути від себе.

В гетьманському саді тріщало гилля дерев і дощ грубими каплями бив до вікоиниць, ніби хтось стукав у них...

Наразу у сінях почувся шум якийсь, хтось на силу вдирався туди і його не пускали.

„Стій! Гасло?" —

„Меч і — масло".

„Як?"

„Смійся в кулак. Пускай!"

„Не слід. Подай клич! Ти хто такий?"

„Степовий сич. Твій прадід".

„Дурний!"

„Не знаю хто, — Чи я, чи ти? Пусти!"

„Стій. Іти не смій, а то пробою!"

„Тю-тю! Угу-гі-гу!"

Гетьман звернувся до Орлика. „Хто нині над двірською вартою дижурить?"

„Молодий Чуйкевич".

„Певний?"

„Вірний аж до смерти".

„А всеж таки подивися, хто там такий".

„По приказу ясновельможного пана гетьмана".

„Ажди! Хтоб не був, впусти його до мене. Хочу вислухати його".

Орлик пішов і за хвилину вернувся.

Провадив діда старезного, ростом ще вищого, ніж цар, сивого, ніби з млина, зміж питлів виліз. Очі, мов полиняли від сонця, над очима нависли брови, під очима мішки. Вуса, як з клоча, аж на груди звисають, на грудях порвана сорочка, на дощах прана, на вітрах сушена; крізь дірки видно велику, незгоєну рану.

Увійшов і став біля порога. Зіниці, як сверда, вверчувалися в простір.

„Вечір добрий панам!... Який тут храм", — говорив, розглядаючись по стінах. — „Який тут хлам!" — а, вказуючи рукою на стіл, сміявся: „доброе, та не нам! Добрий вечір панам!"

„Ти звідки, діду?" — питався його гетьман.

„З України".

„Україна велика".

„Як для кого. Одному до границь його маєтків, другому від колиски до гробу й від пощочини до слави; залежить, як хто ставиться до справи".

„Як звешся?"

„Не знаю. Ні імени, ні роду не маю. Я — з народу, а імя своє забув".

„А скількиж тобі літ?" — питалися його.

„Старий, як світ. Давно на другу сотню пішло. Ще вас і на світі не було, як я мечем кропив... Колись я жив. Тепер мене нема. Це не я, лиш нудьга, лиш журба і лиш одна тривога... Заростає терновими дорога до слави, маліє народ, сам дріб... Смачний ваш хліб, та немає в ньому поживи... Все таке мирщаве, паршиве, — тю!"

Апостол наблизився до гетьмана: „Це мабуть божевільний. Їх тепер багато тиняється по світі. Нове століття, надходить антихрист".

Гетьман заперечив головою: „Не божевільний він, не божевільний, слухайте, говорить до речі, лиш іншою мовою, не такою, до якої ми привикли".

Старий зачув і замахав руками, як крилами вітряк.

„Вам тільки бачиться так. Я не божевільний! Я вільний, я козак! Невольник не знає, що воля. Йому щоб хліб і баробля, а з якого вона поля, не дбає, — їсть. Я не той гість, ні, ні".

„А чогож ти прийшов?"

„Жаль мені".

„Кого?"

„Тебе, його і їх, вас усіх, ілюдії України, великої руїни". І нараз, наступаючи на гетьмана і впиваючи в його очи свої вірлині зіниці, не казав, а приказував: „Не бійся, гетьмане, зради! Бійся, щоб не зрадив ті!"

„Кого?"

„Ідеї. Будь вірним їй до скончання, умри для неї. Вона твоя пана. Вона одна. Без неї жизнь — судно без дна. Не переїдеш ним на другий бік, ні за рік, ні за вік, дарма! Судно без дна, — жизнь без ідеї..."

„Ти вчений, як бачу", — озвався гетьман.

„Я мозком плачу, а серцем думаю. Смерти своєї чекаю, вона не йде, а сам себе не вбю, бо гріх. Терпіню за всіх, страдаю. За тебе теж".

Тут показав на гетьмана рукою.

„За мене?"

„Еге, еге! За тебе, ясновельможний пане, гетьмане Степановичу Іване. Ти нині Петра гостиь, йому годив, тиміям, як перед ідолом, курив, а він? Ти не знаєш, хто він. Не сват, не брат, він — кат! Бачив його очи? Зісти нас хоче. Свого рідного сина покладе на лаву за державу, за свою, за Петрову державу, не то тебе, мене і їх, вас усіх. Еге, еге!... Що за жаль, що за сум. Стільки край, стільки дум, стільки в народі сили, а кругом лиш могили і кінця їм немає. Слава воскресення чекає, від воскресення до вознесен-

*) Князь Меншиков.

Одна з церков, збудованих Мазепою.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

УКРАЇНСЬКЕ СВЯТО В ЧЕСТЬ ЮРІЯ ВАШИНГТОНА.

Не знати, чи припадок, чи може так записано в „книзі судьбовій", що наш Шевченко був великим поклонником Юрія Вашингтона, „Батька Америки".

Тарас Шевченко ідеольог української національности. Юрій Вашингтон творець американської державности. На наш час і на наше покоління випало спопуляризувати ідеї обох серед українського громадянства в Америці.

Двісталіття річниця народження Вашингтона вже давно проголошена урядовим „Комітетом Злучених Держав Двісталіття Вашингтона", покликаним до життя Конгресом Злучених Держав. Всі стейти Америки, громади, школи, рідні народи й держави по цілому світі або вже святкують, або приготовляються святкувати память і заслуги Юрія Вашингтона в часі від 22 лютого до 24 листопада 1932 р. Для нас, Українців, добра нагода сложити від себе поклін тому чоловікови, що його так високо цінив наш батько Тарас.

Американські Українці мають окремий обовязок висловити свою пошану памяти Вашингтона. Цеж такий самий їх „Батько" як і інших народів, що поселились у Злучених Державах. А крім цього спеціяльну вдячність винні американські Українці Вашингтонови за те, що в „Його" краю вони можуть свобідно розвивати свої сили і плекати свою культуру в часі, коли їх рідний край у неволі.

Як звеличити відповідно цього посереднього добродія українського народу? Це питання було предметом кількаразових нарад, відпоручників українських товариств, скликуваних до Ню Йорку.

Влаштувати свято в честь Вашингтона в часі, коли Америка напружує свої сили в тій ціли, це не легка справа. Американський уряд та американська нація це потуги. А всетаки ми, американські Українці, здобулися також на щось таке, що буде зовсім добре гармонізувати з загально американськими обходами. Серед нас перебуває тепер Олександер Кошиць, творець Українського Хору, й Василь Авраменко, творець Українського Народнього Балету. Ті сили рішили представники українських товариств запросити до влаштування українського свята в честь Вашингтона і віддали виконання цеї ухвали Школі Українського Національного Танку, котрої осідок є в Ню Йорку.

Велика підготовча праця вже розпочалася. Проф. Олександер Кошиць приступив уже до організації нового Українського Хору, а Український народній балет удосконалюється. Свято розпічнеться з самої столиці Злучених Держав, заложеної самим Юріем Вашингтоном, значить з міста Вашингтону. Опираючись на дотеперішніх вістках, мається враження, що це буде величава українська маніфестація, коли нею заінтересується українське громадянство.

Школа Українського Національного Танку, якій організоване громадянство доручило влаштування свята, забралася до праці дуже енергійно і нема найменшого сумніву, що намічену програму виведе взірцево. Маніфестацію в місті Вашингтоні повинен піддержати ввесь український загал найвищим напруженням своїх сил. Поклики, які буде видавати управа Школи Національного Танку, повинна суспільність брати під зрілу застанову і бути охочою йти за ними!

Від доброго початку в столиці залежати буде дальший успіх свята, яке буде влаштоване постепенно в інших великих містах Америки.

Під цю пору треба звернути головну увагу на місто Вашингтон. Безперечно, що з нагоди української маніфестації в столиці знайдеться богато охочих Українців відвідати цю столицю. А відвідуючи місто батька Вашингтона, причиняться до удачности української маніфестації та до віддання достойної пошани памяти Юрія Вашингтона.

Д-р С. Демидчук,
Ню Йорк.

Хоч бурі йдуть і громи б'ють
І в горю серце тоне —
Та вже не вбє нас ворожа лють,
Не розідять кордони.

Бо ясне сонце вже з імли
Зійшло на нашім полі,
Юнацтва тисячі зросли
У нашій „Рідній Школі".

ЦІНИ
НАЙНИЖЧІ В НЮ ЙОРКУ
СЬОГОДНІ

СВІЖІ ШИНКИ (ЗАДНІ) **13 ЦНТ. ФУНТ**

СВІЖІ ШИНКИ (ПЕРЕДНІ) **11 ЦНТ. ФУНТ**

ВУДЖЕНІ ШИНКИ (передні без кости) **15 ЦНТ. ФУНТ**

СВІЖА СОЛОНИНА 12 ЦНТ. ФУНТ

СВІЖІ ВЕПРОВІ НІЖКИ (ЗАДНІ) **3 ЦНТ. ФУНТ**

ВЕПРОВА ВУДЖЕНА ПОЛЯДВИЧКА (SMOKED BUTTS) **21 ЦНТ. ФУНТ**

Щоб ви могли оцінити зниженку цін і товар, який продаю, треба наочно переконатись, а тоді побачите, що не тільки оголошення говорить правду, але в тім самім протязі часу багато заощадите.

Це, що я виставляю у вікні чи в моїх шафах і на гаках, є тогосамого сорта.

ТІЛЬКИ СВІЖЕ.

P. Stasiuk

124 - 1st Avenue
між 7-мою й 8-мою вулицею білий дім у блоку
NEW YORK, N.Y.

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДОМ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ ЧОРНОМОРСЬКИХ СІЧЕЙ В АМЕРИЦІ

:——::——: відбудеться :——::——:

В СУБОТУ, ДНЯ 19-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1932 РОКУ

ПЕРШИЙ СІЧОВИЙ
КОНЦЕРТ

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,
217-19 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.

Початок в год. 7-мій вечір. — Вступ 50 і 75 центів.

Українці і Українки: Перший раз „Управа Чорноморських Січей" дає Січовий Концерт, який буде получений з живим образом в память двісталіття Вашингтона.

Програма досить обширна, яка буде виконана виключно Січовими силами.

Просимо все громадянство, а спеціально відзиваємося до нюйорських товариств та поблизьких околиць, зберіться масово присутньо наш Концерт та сильно віддати честь тому найбільшому героєви, котрий від свое страшного тому 150 років минуло за волю і свободу „Вільної Америки".

Ми як Січовиків, та загально Української Нації, Вашингтон повинен зворушись широ в наші серця і сказати щиро собі самим, що ми очікуємо великого Вашингтона, але українського, котрий би вже раз зєдна ввесь Український Загал своїм Січовим Духом і завзяттям з вірою в певну подобу: **Волю Українському Народови, Освіта, Поступ, Справедливість, Демократію!**

Сюжим собі всі, що Січ це наша будучність в боротьбі за Вільність Української Держави.

Кличемо все Громадянство прийти і інших кликати, а Січова Організація на будуче не забуде поперти підприємства Ваших організацій.

Приказується всім членам і членкиням Сотень, як: І-шій, II-гій, III-гій, IV-тій і V-тій обовязково бути присутними на Січовім Концерті. 64-5

Здорові були: — **ЗА ГОЛОВНУ УПРАВУ „ЧОРНОМОРСЬКІ СІЧЕЙ В АМЕРИЦІ:**

Т. РУДИЙ, гол. писар. Е. ДРАГІНДА, от.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

ЮНКЕРС, Н. Й.

На Рідну Школу.

Члени української греко-католицької парохії св. Михаїла зложили 100 дол. на Рідну Школу в краю. Гроші пересланo через Обєднання. Жертвували: о. Волод. Сполітакевич 5 дол.; С. Всякий 3 дол.; И. Забавський, А. Околіта по 2 дол. 50 цнт.; С. Фецко, М. Єженіцький, І. Матіяшовський, В. Волошин, О. Ганьчар, В. Мандзій, І. Спяк, І. Смоляк, М. Фатюк, М. Кінь, С. Петришин, В. Комар, К. Чолій, М. Кіндзерський, І. Кінь, М. Кобялка, І. Матала, С. Серединський, М. Антошек, С. Мурайка, Олена Мацькевич, М. Зіньчак, А. Вовк по 1 дол.; М. Федьків, В. Фридрик, П. Федорко, І. Феділка, Анастасія Теличка, Т. Челак, В. Плетеник, М. Ябчанік, Марія Дмишко, С. Максимців, С. Котелець, Марія Скробала, Т. Петришин, О. Тутко, П. Качмар, І. Стасяк, П. Гаран, М. Гаврилюк, Г. Сокала, М. Ковальчик, П. Вавак, П. Дюк по 50 цнт.; М. Варян, М. Поточок, І. Скробала, А. Сивик, Г. Білий, Т. Малюх, Александра Падла, П. Серединський по 25 цнт. Разом 49 дол.

Українська греко-кат. церква в Юнкерс зі своєї каси доложила 51 дол. Разом $100.00.

о. В. Сполітакевич.

— Ходи зі мною до театру! — каже Харлуцький до свого приятеля Колючки.

— Та я пішов би, одначе на дворі такий дощ; не знаю, чи моє футро видержиме на дощ.

— А чомуж би ні?! Чи ти бачив коли, щоби крілик ходив під парасолею?

ПРОСТУДИ

Заледві простуди часто розвиваються у запалення легенів з нещасливими випадками.

БУДЬТЕ ОБЕРЕЖНІ. В початках простуди або інфлюенци зажийте перед сном 2 смачні цукорки ПАРТОЛЯ. Це прочистить вам шлунок і кров та підвищить ваш природний опір-силу.

У всіх ліпших аптиках або пішліть $1 по велику коробку:

Partola Products Co., 162 No. Franklin Street, Chicago, Ill.

PARTOLA THE MINT CANDY LAXATIVE

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ШИКАГО, ІЛЛ.

300-ліття річниця уродин гетьмана Івана Мазепи.

Дня 20 березня 1932 р. припадає 300-ліття річниця уродин Великого Гетьмана України, Івана Мазепи. Відповідно до найновіших дослідів і відповідно до наукової розвідки М. Возняка (Життя й Знання—січень, 1932, Львів) гетьман І. Мазепа родився 20-го березня 1632 року.

Постать гетьмана І. Мазепи є найсвітлішою в гетьманській добі в історії України. Імя його як першого лицаря, воїна, політика й дипльомата, як сонця цілого народу, те імя є славне в західно-европейській літературі й у штуках, в поезії, в драмі, в повісти, в музиці й у малярстві. Гетьман І. Мазепа є найславнішим українським гетьманом і високо освіченим Европейцем.

Український нарід, що досі вірив вірою його ворогів, знав Мазепу лиш як „ізмінника", але тепер починає повертати до нього й бере його собі за взір, за ідеал усіх найкращих чесноти людини й державного мужа.

Ще в 1930 році, в червні, в Шикаго повстала організація української молоді: **Мазепинці — Knights of Mazeppa, 2406 W. Chicago Ave., Chicago, Ill.** Цього року в Европі повстала **Українська Спілка Івана Мазепи,** що обєднує багато мазепинських організацій. Ці обі організації проводять святкуванням 300-літньої річниці уродин гетьмана І. Мазепи.

В Шикаго відбудеться свято з цеї нагоди в неділю, 20-го березня 1932 з такою програмою:

Пополудні від 4.30 до 5 год. відбудеться **концерт на радіо** зі стації **W. C. F. D.** (Voice of Labor) (970 кс.) в полученні з **W. Q. X. A. A.** (6080 кс., 11840, 17780 кс.). Значить, концерт буде можна чути в цілій Америці, в Канаді і в Европі (short wave station).

Молебень за здійснення ідеалів і початої діла гетьмана Мазепи відбудеться в українській православній церкві св. Трійці зараз по ранішній Службі Божій, а в гр.-кат. церкві св. о. Николая вечером в 7-мій годині.

Святочний концерт відбудеться в салі церкви св. о. Николая по молебні, коло 7.30 вечером.

В обох концертах беруть участь найкращі промовці й артистичні сили м. Шикаго. Оригінальними точками програми вечірнього концерту будуть: деклямація уривка з поеми "Мазеппа" — Байрона й пяно-соло симфонії "Мазеппа" — Ліста.

Цілий рік від 20. III. 1932. до 20. III. 1933. є роком ювілейним і в цім році повинні організуватися нові організації в імя І. Мазепи й повинні бути відсвятковані свята 300-літньої річниці уродин Великого Гетьмана України, Івана Мазепи.

— Ганю, вчора я лишив у кишені стодоляровий банкнот. Чи ти його не знайшла?

Прошу пана, пані самі все насамперед переглядають панів одяг.

— А деж пані.

— Пішли до міста ще рано щось купувати собі.

—o—

— Якжеж там, містер Кривобоцький, чи є рух у вашому бізнесі? Чи є прихід?

— Певно. Як рано приходжу до бізнесу, то це одинокий прихід через ввесь день.

—o—

— Вчора я святкувала мої 35-літні уродини.

— Ну, це вже була крайна пора! — відповідає зідлива приятелька.

...ня, з року на рік, ввесь вік, ввесь вік і нема нам спасення".

Замовк, нібы думка йому спинилася. Наразі, простягаючи правицю в напрямі гетьмана так, що вказуючим пальцем мало не доторкнувся до його грудей, на яких пишався орден св. Андрея, гукнув: „Двигни цей камінь, двигни! Він тяжкий, але ще тяжче наше життя. Підлягість під каменюкою зробили, зігнем від хороби! Двигни цей камінь, двигни! Він тяжкий, може вбє тебе, мене, багато нас, та час пройде і прийде час, що він дрігне і розлетиться у дроби!... Еге, еге!... Доброї вам ночі, панове!"

Ніхто не знав, що йому відповісти. Ніби духом позасвітним повіяло на всіх.

„Велике зло, великий гріх, не подавайте дідівської слави на сміх! Не подавайте!... Прощайте!"

„Кудиж ти йдеш?" — питається його гетьман, „...там ніч, там дощ, там град".

„Я ночі рад, бо погані не бачу. Я мозком плачу, а серцем думаю. Куди я йду? Не знаю. Я нікого не маю. Моя родина — всі. Мій дід — степи, розстані, могили. Стільки сили, стільки сили і не можу ні добути, ані з нею жити, ні її забути... Спасибі за гостину, прощай, мій сину!"

Гетьман повернувся до Орлика: „Кажи, хай йому відведуть кімнату; старий, утомлений та набуть не буденний ум. Завтра побалакаю з ним".

„Все чад, все дим, суета сует, і вінці, і хрести, і княжі киреї, і святі Андреї, крім неї, одної, крім великої ідеї. Не зрадь її... Великий шум, стільки край, стільки дум, і такі вони гарні, попідхмарні... Спасибі тобі за кімнату. На могилах маю хату; там я свій, серед мрій про давні часи, про Богдана. Ними думка моя пяна... Доброї вам ночі, панове!"

„Стрівай!"

„Ні, ні. Пора мені. Давно пора. З горою зійдеться гора. Буде бій, великий бій. Як ти лицар, то духом не мліймо, кріпко стій!- Він тільки цар, а ти лицар за волю... Буде бій. Дванацята вибе година, він свого рідного сина' покладе на лаву за державу, за Петрову державу. А ми, ви станемо грудьми за нашу справу, за славу, кріваву?... Двигни цей камінь, двигни! Хай вам присняться сни батьків ваших... Доброї вам ночі, панове, — і тобі, і їм, і всім... Прощайте!"

— — — — — — — — —

Вийшов. Войнаровський пішов за ним, щоб провести крізь варти.

Апостол рукою тер чоло, Зеленський торгав вус, гетьман дививсь у дверї, котрими вийшов дід.

„Свят, свят, свят!" — хрестився Апостол.

„Коливб я не бачив перед собою вас, пане гетьмане", — говорив, перебиваючи томливу мовчанку, — „і вас, шановне товариство, то гадав би собі, що вина забагато випив, і що надто вже постарілося гетьманське вино в пивниці і тому мені якісь страхіття вимальовуються, а так...

„Так-уже ми могли собі гадати, пане миргородський полковнику, коливб не вірили своїм очам і ухам", — говорив Зеленський. — „Але нема що себе дурити, він був".

„Хто такий? Живий чоловік, чи дух?"

„А вжеж, що живий. Має не баби, щоб вірити в духів".

„Мабуть один з тих, що вмерти не годні".

„Український Агасвер, гадаєте?" — казав гетьман.

„Може Марко Проклятий".

„А я гадаю", — обізвався Орлик, — „що цей не з тих. Знає він, чого до нас прийшов".

„А вжеж, що знає, але й нам пора знати, чого".

„Чогож він хотів?" — питався гетьман.

„Того, чого ми всі хочемо, — відповів Орлик, — „тільки не маємо відваги сказати".

„Що казав?"

„Що нам усім совість говорить, та ми здавлюємо голос совісти в собі. Говорив те, що в воздусі висить, ніби Дамокля меч на волосинці".

„Щож нам тоді робити?"

„Те, що він радив".

„Робити нам, що він приказував", — повторили старшини.

„Але що?" — питався гетьман. — „Говоріть ясніше. Хай знаю, яка ваша гадка і які ваші бажання. Голос народу, голос Бога, а я, як відомо вам, вірую в людину".

Піднявся з місця Апостол, а за ним і другі й окружили гетьмана вінком.

Апостол почав: „Як ми за душу незабутнього гетьмана Богдана по всяк час Бога молимо й імя його з пошаною славимо й дітям нашим у шану велику передаємо за те, що визволив був Україну із корми чужої; як Мойсей люд сїй із неволі єгипетської вивів, так ми, і діти наші, і дітей наших діти, на віки віків душу й кості твої проклинатимемо, якщо ти нас за гетьмануванням свойого залишиш у теперішній неволі".

„Прости за слово гірке", — додав кланяючись Зеленський, — „та воно не в обиду тобі сказане, а з глибини душі, як камінь бурею на верх добулося, бо годі його нам довше про себе затаювати, годі нам свої думки скривати".

„Відкинь цей камінь, відкинь!" — кликав Орлик, стаючи перед гетьманом навколішки.

„Встань!" — велів йому гетьман. „Принеси з моєї спальні той хрест, що його Хмельницький зі зборівського походу привіз!" — а звертаючись до товариства, говорив: „Ще раз питаюся вас, чесні і славні панове товариші мої, чи це ваше свідоме бажання, чи це хотіння ваше, за яке ви готові постояти явно і славно, не жалуючи ні майна, ні добра, ні навіть життя свойого?"

„Не пожалуємо нічого, щоб постояти за права наші, за волю й за славу-Україну".

„Можу числити на вас?"

„Як на себе самого. Не опустимо тебе до смерти, так хай нас Господь Бог не опускає в важку годину скону".

„Сталося!" — сказав гетьман і підняв деревяний, гарно різблений, гуцульським способом багато оздоблений хрест угору: „Кличу всемогучого Бога на свідка, во Трійці святій всюди сущого, і матір Божу заступницю нашу, і святого Михаїла, опікуна лицарства українського, кличу й заприсягаюся перед вами і перед будучністю народу нашого, споконвіку вольного, а тепер у тяжке чуже ярмо закутого, що не ради користи своєї особистої, не ради почестей, буцімто високих, і не дні пустих, і нікчемних, не ради багацтва, котрого я не потребую, бо його на другий світ не заберу з собою, а задля вас усіх, що під моїм урядом і регіментом єсьте, для жінок і дітей ваших, для загального добра матері нашої рідної, України безталанної, для користи війська запорозького й народу українського, для збільшення і помноження військових прав і вольностей наших, хочу я і бажаю, всею душею і всім помишленієм моїм за помічю Божою так зробити, щоби ви з жінками і дітьми своїми і ввесь наш край рідний з військом преславним запорозьким ні під царем, ні під королем, ні під ханом, ні під ніяким ворогом нашим не загинули, лиш остали вольними і незалежними від нині і до віку віков!"

„Амінь!" повторили всі, цілуючи хрест і кланяючися гетьманові у пояс.

— — — — — — — — —

„Відкинь цей камінь, відкинь!" лунав могучий голос понад вулицями потонулого в глибокому сні Київа.

„Сталося!" — сказав гетьман і втомлений повалився у крісло.

— — — — — — — — —

(Б. Лепкий, „Мотря").

Національним ідеалом українського народу перейметься дитина в Старому Краю тільки в „Рідній Школі". Тому піддержім завзято її змагання в її другому пів-столітті!

Кава... без ЦИКОРІЇ
є як пожива
БЕЗ СОЛИ... МЛЯВА

Щоб осягнути правдивий смак кави, треба додати трохи цикорії до кавника, коли варите каву

РОБИТЬ КАВУ ЛІПШОЮ ...СМАЧНІШОЮ І ДОДАЄ ЇЙ НАДЗВИЧАЙНОЇ АРОМИ.

„Чим СІЛЬ для поживи, тим є ЦИКОРІЯ для кави".

Цикорія Франка продається у довгих пачках, кольорових або у формі пастильок.

FRANCK'S CHICORY

До набуття всюди у ліпших гросернях або в шторах з кавою.

HEINR. FRANCK SONS Inc.
FLUSHING, N.Y.

REG. U.S. PAT. OFF.

ДВІ ПРОГУЛЬКИ

—: уряджує :—

УКРАЇНСЬКЕ ЕМІГРАЦІЙНЕ БЮРО

5 BELMONT AVENUE, NEWARK, N. J.

Першу **„Великодну"**, дня 15. квітня поспішним кораблем Мавретанія. Другу прогульку дня 6. липня також поспішним кораблем Берегарія. В прогульках можуть брати участь і ті, що їдуть на сталий побут. Вони також користають зі знижених цін, безплатних пашпортів і опіки провідників підчас подорожі. Просимо спішитися зі зголошеннями бо часу на Великодну прогульку остає мало.

53 В. Гаганович, управитель.

EAGLE REGALIA CO.

Виробляє:

Прапори, Церковні Хоругви, Ленти, Відзнаки, Стяжкові Відзнаки, Братські Перстені і Печатки.

Коли ваше братство, товариство чи сестриство хоче бути вдоволене, хай пішле цам замовлення на пробу.

Катальоги, інформації і пробні взори вишлемо Вам на ваше жадання БЕЗПЛАТНО.

298 Broadway, New York, N. Y.

ВПРОСТ GDYNIA AMERICA LINE ДО КРАЮ

Подорожуйте до рідного краю БЕЗ ЗМІНЮВАННЯ КОРАБЛІВ з Ню Йорку впрост до ГДИНІ.

ДРУГІ ВІДЗІДИ:

S.S.„KOSCIUSZKO" 21. БЕРЕЗНЯ

S.S.„KOSCIUSZKO" 23. КВІТНЯ

S. S. „PULASKI". 13. ТРАВНЯ

Польські пашпорти і віза ДАРЕМНО.

Поспішні потяги з Гдині до всіх частей Східної Европи.

Обширні і вигідні кабіни.

Богато доброї поживи.

Пишіть до своїх льокальних агентів або до

GDYNIA AMERICA LINE

(Formerly Baltic American Line)

8-10 BRIDGE STREET, NEW YORK, N. Y.

315 SO. DEARBORN STREET, CHICAGO, ILL.

UNION TRUST BUILDING, PITTSBURGH, PA.

110 STATE STREET, BOSTON, MASS.

ДОЛЯРИ

посилаємо по значно зниженій ціні ПОСПІШНО і ТЕЛЕГРАФІЧНО і виплачуємо на посадній почті в краю.

ШИФКАРТИ продаємо на всі лінії та виготовляємо всі потрібні до подорожі документи.

АТЕСТАЦІЯ нотаріяльних документів та полагоджування СТАРОКРАЄВИХ СПРАВ. Контракти, повновласти, афідевіти, пашпорти та перекіти.

Продаємо ДОМИ, ФАРМИ, ЛОТИ та різні бізнеси по дуже пристутніх цінах.

ВИШУКУЄМО назви кораблів і день приїзду до Америки.

Голосіться у всіх справах до нашого НОТАРІЯЛЬНОГО БЮРА по совісні поради та ретельну обслугу.

S. KOWBASNIUK

277 E. 10th STREET (між 1-ою і Евеню А), NEW YORK, N. Y.

INTERNATIONAL FUNERAL HOME

ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ

Й. ВІТЕК і Ф. СЛЯСКІ

ліцензований бальсаматор і похоронник

130 E. 7th STREET, ріг Ave. A, NEW YORK, N. Y.

КОМПЛЕТНІ ПОХОРОНИ ВЛАШТОВУЄМО ПО ТАКИХ ЦІНАХ:

$150.00 $450.00 (металева труна)

$250.00 і вище.

$350.00

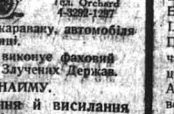

Tel. Orchard 4-3208-1407

До повищих цін входить укриття каравану, автомобіля і величавої каплиці.

Бальсамування тіла й обслугу виконує фахівець бувший бальсаматор для уряду Злучених Держав.

АВТОМОБІЛІ ДО ВИНАЙМУ.

Спеціяльність: справоджування й висилання тілних останків.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЕ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

АСТОРІЯ! УКРАЇНЦІ ДО НОВОГО ПРОТЕСТУ ПРОТИ ЛЯЦЬКОГО ТЕРОРУ! НЮ ЙОРК!

НА ЗЕМЛЯХ НАШИХ ЛЯЦЬКЕ ВАРВАРСТВО НЕ УСТАЄ! — ІДЕ ДАЛЬШЕ „ТИХА НАЦИФІКАЦІЯ"?! — ІДЕ НАГІНКА НАГЛИХ СУДІВ. — ТІЛЬКИ МИ, УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД, МАЄМО ПРАВО СУДИТИ СВОЇХ СИНІВ І ДОЧОК НА УКРАЇНСЬКІЙ ЗЕМЛІ! ТОМУ ПРОЧ З ПОЛЬСЬКИМИ САМОСУДАМИ! ПРОЧ З НЕЧУВАНИМ ДИКУНСТВОМ!

УКРАЇНЦІ АСТОРІЇ, МІСТА НЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦЬ!! ПРИХОДІТЬ ВСІ НА

ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ

яке відбудеться

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 20-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1932 РОКУ

В ГОДИНІ 1.30 ПОПОЛУДНІ

В ЧЕСЬКІМ НАРОД. ДОМІ, 19-29 WOOLSEY & 2ND AVE., ASTORIA, L. I.

А НА ЯКІМ ЗАПРОТЕСТУЄМО ПРОТИ НОВОГО ПОЛЬСЬКОГО ТЕРОРУ НА ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ. 64-5

Говоритимуть: Адвокат Т. СВИСТУН з Філадельфії, і добродії: М. НОВАК і К. ЛИСЮК з Ню Йорку.

Управа Відділу „О. Д. В. У." ч. 1, і Асторійська Громада.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

ОБОРН, Н. Й.

Коляда на Рідний Край.

Колядою зайнялося товариство Запорожська Січ, від. 283 У. Н. С. Коляду призначено на семінар в Америці, на інвалідів, на Рідну Школу й на боєву акцію. Колядували: З. Курочка, І. Король, В. Борачок, В. Лучка, А. Шварик, Л. Зобків, М. Грубий, М. Базар, Г. Мулик, І. Коковський, І. Дашівський.

Коляду зложили: Ст. О. Побуцький, М. Гловацький, І. Кубас, Ю. Рий по 2 дол.; Л. Магуняк 1 дол. 50 цнт.; по 1 дол.: Товариство Запорожська Січ, Братство св. Отця Миколая. К. Богнир, С. Зиновяк, О. Горбаль, И. Нога, І. Дикощак, Т. Гарбінський, А. Вільчинський, И. Вільчинський, П. Бомбизбах, С. Світоньовський, М. Яхвяк, М. Назарук, І. Коковський, Д. Правак, Г. Каганяк, Т. Олійник, І. Дашівський, Н. Савран, О. Баран. Р. Мозоля, І. Мирдзінський, Е. Шевчик, М. Калітан, Г. Орищин, С. Мригдут, І. Даун. Г. Мулик, В. Гуменний, В. Борачок, П. Періг, І. Юськів, С. Дудич, К. Спін; Е. Савчик 75 цнт.; по 50 цнт.: І. Базарник, Т. Бакалич, Ю. Комарницький. М. Вільчинський, Н. Лапічак. І. Опришка, А. Шемеля, Т. Дусятинський, Т. Кохановська, М. Кашак. Ю. Цінкевич, І. Вінцентий. І. Гульчанський, І. Комарницький. І. Дранчак, В. Станьчак, Т. Клоп, Ю. Шкурак. М. Гулик, О. Олійник, Т. Гонца. С. Батько, В. Чорний, Д. Намісняк. І. Дудинич, Г. Гудз, А. Савран, Ю. Биший, І. Яворський, Т. Ждан, І. Сокальський, Д. Федорак, Я. Підлипчак, В. Лучка, А. Хованець. М. Корій, Т. Каній, І. Дикощак ст., П. Софіяський, О. Мільчаковський, І. Гуменецький, В. Кіт, А. Стайзер, А. Шварик, С. Пилипчакк, Л. Забків, П. Сіканович, М. Грубий, Ф. Дякунчак, Т. Балух, І. Перун м., П. Крамар, М. Базар, Г. Ворожбит, Ф. Іваначко, Нумен, Н. Лемко, І. Павлик, П. Цюпило, М. Деверенько, М. Конор, В. Базарник, С. Паньківський, Т. Пастух, С. Мардзінський, І. Голибородка, П. Буртняк; по 25 цнт.: Г. Олексів, Д. Фецич, І. Шомак, І. Намісняк, М. Рущак, Т. Шалак, М. Кухта, М. Боляк, М. Лапай, М. Коваль, Ю. Мричко, А. Жеребний, Т. Млинарчик. І. Вавжашик, Ф. Коваль, Н. Н., П. Фалат, Д. Хомик, А. Баюз, С. Майкович, М. Нодзо, І. Качуряк, П. Вальовський, А. Кахнич, Д. Радьо, І. Гузиляк, П. Цимрак, А. Навосільський, А. Цабаль, Д. Скомеський, А. Біляк, Е. Саварин, Л. Муринька, В. Нусь, Т. Рудик, І. Муринька, Е. Стець, В. Сидор, Д. Маєлий, І. Дмитровка, А. Рочий, П. Пишник, П. Дурняк, Т. Дунчак, І. Савич, Дзибан, М. Пиляк, П. Тарбай, Миронська, А. Вискош, С. Лепак, В. Дерепецький, І. Хованець, А. Вовчко, С. Пінчак, І. Тиханич, П. Каніцак, В. Лепак, М. Мирущакий, П. Лесик, І. Чорний, П. Семич, М. Смоляк, І. Улич, Софія; Я. Смоляк 20 ц.; І. Юрдига 10 дол.

100 дол. 75 цнт. вислано через Обєднання до Рідного Краю, а 25 долярів на семінар до Филадельфії.

Григорій Мулик.

УКРАЇНСЬКА ПРОГРАМА НА РАДІО.

Заходом торговельного підприємства „Сурма" в Ню Йорку відбудуться в неділю, дня 20-го березня с. р., аж дві програми на радіо. Перша 8.30 рано зі станції WLBX 1500 Кс. Лонг Айленд Сіті. Друга 9-та рано зі станції WOV 1130 Кс. Ню Йорк Сіті.

Станцію винаймлено спеціяльно на те, щоб Українці з дальших околиць могли почути гарну українську програму в своїй хаті. Як богато Українців з дальших околиць напишуть листи, що дістають добре цю станцію, то „Сурма" ту станцію візьме на сталу програму, а залишиться менш. в Лонг Айленд Сіті. Хто хоче мати добру українську програму в хаті, хай напише про це до „Сурми".

Адреса: Surma, 103 Ave. A, New York City.

ЗОЛОТО НА ЦВИНТАРЯХ.

Не останнім обрахуванням на цвинтарях Польщі лежить біля пять вагонів золота. Обраховують також, що кожний пересічний інтелігент, умираючи, має в устах 11 до 13 гр. золота. Підчас війни й богатші селяни вставляли собі золоті зуби. На пів мільона умираючих в Польщі найменше 180 тисяч має цих 11 до 13 гр. золота в устах, себто: біля 2 мільонів грамів, що є дві тонни. Капіталь. В. Лепак, М. Лепак, М. Мирущакий, П. Лесик, І. Чорний, П. Семич, М. Смоляк, І. Улич, Софія; Я. Смоляк 20 ц.; І. Юрдига 10 дол.

БІЙ З ЛЕОПАРДОМ.

В Берлині артист-маляр Ф. Остен мав освоєного леопарда, якого привіз собі з Африки. Одного дня, коли до кімнати ввійшла дверничка, яка мала на руках півторарічну доньчку, леопард кинувся на дитину й одним ударом лапи вбив її. Потім кинувся на матір і важко її покалічив. На крик жінки прибіг її чоловік і, маючи з собою молоток, вдарив звіря по голові й оголомшив його так, що можна було наложити намордник. Маляр відповідатиме перед судом за затаєння перед поліцією, що в нього є хижак, якого, між іншим, артист часто винаймав до місцевого цирку. Цей дикий по трагічному випадку виставив цього леопарда на публичний вид для заробітку. Поліція це заборонила.

УКРАЇНСЬКА РАДІО-ГОДИНА

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 20-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1932 РОКУ

В ГОДИНІ 6-тій ВВЕЧІР

БУДЕ ПРОГОЛОШЕНА ЗІ СТАЦІЇ WLBX В ЛОНГ АЙЛЕНД ІНТЕРЕСНЯ УКРАЇНСЬКА ПРОГРАМА. Виступить ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ з піснями і музикою. 65

В СУРМИ

ВСЕ МОЖНА КУПИТИ ЯК В ДЕПАРТАМЕНТ СТОРІ ДЕШЕВО І ДОБРИЙ ТОВАР.

НАЙНОВІШІ РЕКОРДИ:

27306	Десять Параграфів	Жуковський
27307	Пощлунок, танець	Гуменюк
27305	Фармерська Коломийка	Гуменюк
27304	Шлюб Сироти	Гуменюк
27301	Човник, дует	Давиденко
27297	Надвірна Коломийка	Пізьо

Рекорди на Великодні Свята. — Рекорди до танців В. АВРАМЕНКА.

Всі по 75 центів з пересилкою.

Жадайте нашого катальога. Замовляйте з українського склепу:

SURMA

103 AVE. A, NEW YORK, N. Y.

TEL.: DRY DOCK 4-3752.

Кождої неділі 8.30 рано — гарна українська програма на радіо Сурми. Станція WLBX, 1500 Кс.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ФАРМИ

на продаж в Bucks Co., Pa. Приступні низькі ціни. Коли хочете купити фарму, так тут для Українців фармерування найкраще з многих причин. Пишіть по інформації а подайте в якій ціні і як великої фарми бажаєте.

M. P. DANKEVICH,

Main Street, So. Perkasie, Pa.

СЛУХАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ ПРОГРАМИ НА РАДІО,

даваної Сурмою кождої неділі рано. Коли Ваше радіо добре не тягне, покличте механіка від Сурми. Два типові костюмерів задоволені жінкою обслугою. Заходіть, пишіть або телефонуйте: 62—

SURMA,

103 AVENUE A, NEW YORK, N. Y.

Tel. Dry Dock 4-3752.

ЧИ ВИ Є ВЛАСТИТЕЛЕМ ЛОТІВ.

Коли ви є властителем лотів в Лонг Айленд або в Ню Джерзи, виплачують або частинно сплачені а хочете їх продати, прийдіть особисто між 10 рано і 2 пополудні денно, або пишіть: 62-3

ROOM 505,

450 — 7th AVE., NEW YORK, N. Y.

(Corner 34th Street)

УКРАЇНСЬКЕ БЮРО ПРАЦІ

ПОТРЕБУЄ щоденно 20 до 30 дівчат до домашньої праці, як рівнож вейтерок до реставрації.

Прошу голоситися на слідуючу адресу:

TOMPKINS SQUARE AGENCY,

3 St Mark's Place,

NEW YORK CITY.

На 8-мій ул. між 2-гою і 3-тою Евеню

DR. M. SMITH

переніс свій офіс під число

9 LIVINGSTON PLACE,

NEW YORK CITY

pir 16th Street (9, 328 East)

напроти нового шпиталю между 1st Ave. і Stuyvesant Park.

Telephone: Stuyvesant 8760

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР

153 AVENUE B.

NEW YORK, N. Y.

(межи 9. і 10. ул.)

Tel. ALGONQUIN 4-8625.

Урядові години: рано від 10 до 11, ввечір від 6 до 8, а в неділі після умови.

АКУШЕРКА И ДОКТОР ПОРАДИ І ПОМІЧ.

B. E. SMALL—SHMULENSON,

43-06—46th Street, Apt. 1-D,

(cor. 43 Ave.), Sunnyside, L. I., N. Y.

Tel.: Stillwell 4-8151.

ФАРМИ! ФАРМИ! В СТЕЙТ НЮ ДЖЕРЗИ!

ФАРМА 80 акрів, пів милі до міста і двох злізничих станцій, 18 акрів засіяних пшеницею, 15 акрів конюшини, 15 акрів пасовиска з водою, Дім гарний 7 кімнат, „слейт руф", барна і нові курники на 1,000 курей, трактор, машинерія, 2 коні, корови, кури, качки, багато збіжа і сіна. Хто купить цю ферму, то певно зможить мені подяку. Ціна $6,800, потреба готівки $3,000, решта на довгі літа на сплату на 4%.

ФАРМА 148 акрів, добра на молочарство, 20 акрів грубого ліса, 25 акрів пасовиска, 16 акрів засіяних пшеницею, земля рілна, чиста і без камінків, добрий дім 7 кімнат, велика барна і другі забудовання майже нові, знарядя, 12 коров, 2 коні, стадо курей. Продають стари люде, або виміняють за 2. або 4. фамілійний дім з малим моргіджом, коло Петерсон, Гарфілд або Пасейк, Н. Дж. Такої ферми тяжко знайти, як повища. Голосіться: 62,5-8

C. MARKS, Farm Agency,

232 PALISADE AVENUE,

CLIFFSIDE, N. J.

УКРАЇНСЬКИЙ АДВОКАТ

ВАСИЛЬ КУЗЬМА

3 BELMONT AVENUE,

ROOM 302,

NEWARK, N. J.

Telephone: MARKET 2-7622

Перепроваджує справи карні, цивільні і спадкові; виготовляє контракти купна і продажі, переглядає абстракти, складає тестаменти і т. д. Рівнож полагоджує справи старокравні.

Годзини: від 9 рано до 5 пополудні, від 7 до 8 вечора крім суботи.

„ТЕПЕР МОЇ ОРГАНИ Є МІЦНІ І ЗДОРОВІ"

„Через багато літ я терпів на слабі органи" — пише п. А. Малишський, Детройт, Мічіг. — „І мій погляд жовтухи. Мої нирки були ослаблені. Я був нервовий, легко бодяв голова і я нормально не міг добре спати. Я вживав різні медицини, але ніщо не могло мені нічого не помогли. Остаточно я дістав одну пляшку Нуга-Тон. Я, протягу нещого тижня я чувся багато ліпше. Тепер мої органи є міцні й здорові. Нуга-Тон, що я надбав здоровля силу при помочі Нуга-Тон, коли я не в стані набути цього здоровля, або коли чуєтеся старими перехаєтесь, то конечно дістаньте Нуга-Тон, якщо аптикарь не має його, скажіть йому, щоби замовив тобі від свого гуртового складу. Запевняється, що дістанете Нуга-Тон.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ПИШУЧІ МАШИНКИ

Ми маємо на складі нові українські і американські пишучі машінки по $15.00 Ундервуд, Ремінгтон, Портебл $47.50.

Також даємо на сплати.

НАЙНОВІШЕ RCA VICTOR РАДІО за $37.50

З ЛЯМПІКАМИ.

МАЄТЕ СТАРИЙ ФОНОГРАФ, хочете щоб грав як новий, купіть голосильню (Сенд Бакс) Едісона. Ціна тепер $2.25 (була $4.250).

25 різних циліндрів, буде що читати на цілий рік ... $

Рекорди Авраменка по	
Зайців (польки) на пяно по	
Шкільні свідоцтва, штука	
Радіо апарати	39.00
Електрична машина до прання	99.00
Електрична Лєдіна	109.00
Комбінація, радіо і фонографом	95.00
Фортепіян і паподі, нів	135.00
Фонтанові пера	.75
Гармонії від 2 долярів до	700.00
Стінний календар на 1932 рік	.20
Цукорки „Фортуна Нова за	.10
Львова	
Нові театральні твори (4, кождий пяна)	1.00
Український гуцульський	
дзиґник	6.25
Гуцульські касетки від $5 до	30.00
І гуцульські ручки до співання	1.25

НОВІ УКРАЇНСЬКІ НОТИ:

201, пісень на пяно зі співами	2.50
903 Танців (міжнародні)	
скрипкою	2.00
128 Пісень і танців на скрипку	2.00
74 Пісень на скрипку, Гайворонського	1.00
Твори Барвінського, на пяно	1.00
Часисгали Козаченьки, співанник	.65
Мужа, на скрипку і пяно, Гайворонського	.30
Серенада, скрипка і пяно, Гайворонського	.30
Служба Божа, 3 голоси і партитура, все розписане, оригінальна ціна $15.00, тепер	7.50
Шкільний співанник	.75

Повищі річи або катальог замовляйте у:

SURMA

BOOK & MUSIC CO.,

103 AVENUE A, NEW YORK, N. Y.

(між 6 & 7 Sts.)

Phone: DRY DOCK 4-3752.

ВОЛГА

НЕМА НАСЛІДУВАНЯ ЦИХ НАЙЛІПШИХ АКОРДІОНІВ (ГАРМОНІЯ)

ЯК БАЖАЄТЕ ОСЯГНУТИ УСПІХ ТО ДОВЕРШИТЕ ВОГО АКОРДІОНУ А ДОТОГО

ВОЛГА

ВСІЛЯКІ НАЙНОВІШІ ВДОСКОНАЛЕННЯ І ПРИКМЕТИ ПОМОЖУТЬ ВАМ ДІЯТИ НАЙМЕНШОЮ ЦІНОЮ ЯКІСТЬ—РІД—ДОСКОНАЛІСТЬ

Будова акордіона ВОЛГА має за собою репутацію: За готівку або на сплати. Також направа і заміна. Катальоги шлемо.

Volga Accordion Mfg. Co., Inc.,

80 Ave. „A", New York City.

Облегшує біль

Пошо зак терпіти ревматичні болящки і болі? Купіть фляшку ліниманту

ПЕЙН - ЕКСПЕЛЄР

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.

Tel.: Orchard 4-2568

129 E. 7th STREET,

NEW YORK CITY

ОДИНОКЕ УКРАЇНСЬКЕ ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ З ДОВГОЛІТНОЮ ПРАКТИКОЮ

СТ. СВУСАК І СИНИ

можуть бути вам у пригоді в часі, коли поміж і порада найпотрібніш. Таку обслугу ми предкладаємо Вам, щоби ціни, то вже самі рівнаєте.

Доставчується автомобілі на весілля, хрестини і другі оказії. Удавайтесь до свого!

ОФІСИ:

77 Morris St., Jersey City, N.J.

Tel. Montgomery 5-1745

34 E. 25th St., Bayonne, N. J.

Tel. Bayonne 3-0540

Phone: Brunswick 7187.

АДВОКАТ

Б. ПЕЛЕХОВИЧ

2300 WEST CHICAGO AVE.,

CHICAGO, ILL.

Практикує у всіх судах, займається переведенням обстрактів; виготовляє контракти купна і продажі; перепроваджує спадкові справи; полагоджує старокравні, патентові і прочі справи.

ЧЛЕН БЮРА